

Szerkesztőség

Arad, Acsoy-palota

Kiadóhivatal

Bulv. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 600 Lej
Fél évre 300 Lej
Negyed évre 150 Lej
Havonta 50 Lej

Hirdetések díjazásáért szeriát
Megjelenik naponta faggel.

Egyes szám ára 3 lej, vasárnap
4 lej. Bucuresztiben 50 baniva!
töhh.

„Mindent megfontoltam”

mindent megfontoltam, — mon-
dotta pontosan tiz esztendővel ez-
előtt, 1914. július 28-án a 84 esz-
tendő aggastyán a fenyőillatos
Ischlben. Históriai mondását lekö-
zölte a hivatalos lap, utána az ösz-
szes napilapok, majd megjelent a
Monarchia minden helységének fa-
lán, különböző nyelveken a híres
proklamáció: „Népeimhez.” Hogy
az aggasztán-császár, akinek por-
rai most már ott nyugosznak a
misztikus bécsi kapucinusok dóm-
jának pincéjében, tényleg meg-
gondolt és megfontolt-e mndent,
arról már döntött a történelem. A
szétdarabolt nagy Monarchia, a
világháboru hét millió halottja,
sok-sok millió rokkantja, betegé,
nyomorékja, özvegye és árvája
mind azt bizonyítja, hogy nem
gondolta és nem fontolta meg azt
a végzetes iratot, amely alá oda
kanyarította a nevét.

Mindezek a dolgok, most forró
júliusban ötlenek az ember eszé-
be. Tiz esztendővel ezelőtt is for-
ró július volt és Európa nyugod-
tan örülhetett a napsütésnek. Böm
bőlo ágyuk nem zavarták az élet
kellemes és derüs zenéjét, halál-
hörgések és özvegyi jajkiáltások
nem hatoltak el a császári finom
tónusu rezidenciákba, a föld sem
sirt a testébe vágott nagy lövészá-
rok-sebek miatt, akkoriban még
örültek az emberek az életnek:
Béke volt. Csak azután, amikor
a végzetes irás elhagyta a császár-
ri íróasztalt, hogy frázisai döbbe-
netesen komoly és szomorú való-
sággá váljanak, akkor borult vér
és gyász a földre.

A háboru utáni, már világosan
ítélő Európa most látja csak, hogy
a koronás fők színes frázisai kö-
zött ez a „Mindent megfontoltam”
volt a leghazugabb. Abból a ma-
nifestumból, amit a nyolcvan-
négy esztendő császár és király
államainak sok népéhez intézett,
a rövidlátás, a meggondolatlanság
és a megfontolatlanság hangzott
ki. Ma, a tiz éves évfordulón va-
lahogy úgy érzi a még mindig be-
teg és szenvedő emberiség, hogy
összeszorul a torka, ha a császári
frázisra gondol.

Mindez azonban már csak a
multé. A ma emberének csak a
keserü rezignáció maradt meg:
viselni a szörnyü császári tévedés
konzekvencáját. Londonban most
komoly politikusok szeretnék va-
lahogy helyreállítani a tiz év előtti
meggondolatlanság hibáit. Nehe-
zen sikerül nekik, mert egy ilyen
nagy tévedést nem lehet helyre-
hozni.

Július 28. örökös nevezetes dá-
tum marad az emberiségnek. Egy
reszkető öreges kéz szép szavak-
ba bujtatva, akkor írta meg nem-
zetek halálos ítéletét.

Miért hallgat a Magyar Párt?

Bernády György aradi tárgyalása Barabás Bélával

(Saját tudósítónktól.) Bernády
György a román parlament ma-
gyar képviselője s a Magyar Párt
alelnöke, feleségével együtt keresz-
tül utazott Aradon; Herkulesfür-
dön üdülvén, most mentek haza
Marosvásárhelyre. Aradra szom-
bat este érkeztek, a Központi szál-
lodában vettek lakást s vasárnap
délben már tovább is utaztak Gy-
ulafehérvárra, ahol gróf Majláth er-
délyi román kat. püspököt látogat-
ták meg.

Bernády György Barabásnál.

Bernády György aradi pihenő-
jét arra használta fel, hogy meg-
látogatta dr. Barabás Béla volt
aradi főispánt, régi barátját a Ma-
gyar Pártnak szintén alelnökét.
Kereste Zima Tibort, Arad város
országgyűlési képviselőjét is, aki
azonban ezdőszernt nem tartózkö-
dik Aradon. A magyarság két ve-
zetőjének e látogatással alkalma
nyílt arra, hogy beható megbeszé-
lést folytasson a Magyar Párt mai
sulyos helyzetéről, a liberális kor-
mány álláspontjáról s arról, vajjon
a magyarság mi módon nyerhetne
szabad kezét az alkotmányban biz-
tosított szervezkedésre s a jövő-
ben leendő tevékenységre.

Meghíusult tárgyalások.

A Magyar Párt központjának
utolsó ténykedése az volt, hogy
Tatarescu kisebbségi miniszter is-
meretes nyilatkozásai után, egy öt
tagu bizottságot választott Berná-
dy György elnökle alatt, a
mely bizottság el is utazott Bucu-
restibe s ott megkezdte a tár-
gyalást Tatarescu kisebbségi mi-
niszterrel, de mikor ezeket a tár-
gyalásokat folytatni kellett volna,
az öttagu küldöttség nem jutha-
tott a miniszter elé, úgy, hogy
kénytelenek voltak a kiküldöttek
eredmény nélkül visszatérni. Ami
iránt a tanácskozás megtörtént,
de döntés és határozat nélkül, azt
az elnök írásba foglalta s ezekről
jelentést kíván tenni a Magyar
Párt végrehajtó bizottságának.
Ámde az összehívott ülés a rend-
őrség illetéktelen megjelenése
miatt nem volt megtartható. Az-
óta semmi sem történt, a történé-

sek a kormányra nézve nem sür-
gősek. Nincs más hátra, mint-
hogy a Magyar Párt naggyülése-
nek kell döntenie, hogy milyen for-
mában látja leghelyesebbnek a ma-
gyarság ügyének további vezeté-
sét. Ez a naggyülés azonban ösz-
nél előbb meg nem tartható, de ak-
kor is Brassóban lesz, ahová már
egyszer ez egybe volt hiva, de ak-
kor a Tatarescu féle beleszólás
folytán a naggyülés halasztást
szenvedett.

A magyarság vezetése.

Az öszig tartó szünetelés ideje
alkalmas volna, hogy a magyarság
valóságos közakarata addig kiala-
kulna, legalább is arra vonatkozó-
lag, vajjon kiknek kezébe öhajtja
letenni a romániai magyarság ve-
zetését, mert hiszen ezzel éppen
a kormány ama feltételezése csu-
foltatnék meg, hogy a mai veze-
tőség nem képviseli a magyarság
közvéleményét s általános akara-
tát. El is járt Bucuresztiben a Ma-
gyar Párt elnöke, Ugron István.
Az ostromállapotra való újabb fi-
gyelmeztetései semmiféle összejöve-
tel megtartását nem volt hajlandó en-
gedélyezni.

Kontra-magyar párt alakul?

Ami a helyzetet még szomorub-
bá teszi, az, hogy olyan mozga-
lom jelenségeit észleljük, mintha
a kormány bizalmas intézkedése
folytán egy másik Magyar Párt
alakulása tervezetnék ama ne-
hány magyarnak közreműködésé-
vel, akik már eddig is nyíltan be-
hódoltak a liberális kormánynak s
mint ugynevezett liberális párti
magyar képviselők mindennel meg-
vannak elégedve.

Az alvó Arad.

Érdeklődött Bernády György,
az aradi magyarság szervezkéde-
séről is, a melyre Barabás Béla
kénytelen volt kijelenteni, hogy
Aradon alig történik valami, ami
a magyarságot egybetömörítené.
Volna itt élénk tevékenység, ha
ezt nem akadályoznák a lépten-
nyomon előálló hatósági tilalmak.
Ha ezek nem feszélyeznék ezt a jó
indulatu magyarságot, úgy csakha
mar észre lehetne venni a város
közéletében, hogy becsületes mun-
kával, kölcsönös bizalommal s a
magyarság lelkületében élő ener-
gia erők felhasználásával új len-
dületet nyerne minden irányzat, a
mely alkalmas arra, hogy egy
ilyen nagy várost, az abbamaradt
fejködés útjára visszavezetnék.

Hatalmas tűz Bucuresztiben

Leégett dohánygyár Tizmillió a kár Gyújtogatás történi

Bucuresztből táviratozzák: Ma
reggel negyed hét óraker a belve-
deri dohánygyárban tűz ütött ki.
A műhelyvezető, amint a padlás
ellenőrzését végezte, egy ládából
kitóduló füstgomolyagot vett ész-
re. Megkísérelte a tüzet eloltani,
ez azonban nem sikerült. Ekkor
jelt adott az őrségnek, de ezek
sem tudtak segíteni. A pavillon
padlásán a tűz egyre terjedt.
Gyorsan értesítették a tűzoltókat,
akik csak husz perc mulva érkez-
tek a dohánygyárba. Ekkorra már
a helyszínen voltak Franasovici
és Duca miniszterek, Megteanu
hadügyi államtitkár és Nicoleanu
prefektus. A tűzoltók erőfeszítés-
sel láttak hozzá a tűz lokalizála-
sához, azonban minden igyekezet
hiábavalónak bizonyult, mert a
nagy szélviharban a tűz egyre ter-
jedt. Rövid idő mulva a főépület
emelete, amely a pavillon tőszom-
szédtségében van, kigyulladt. Eb-

ben a teremben állanak a szivarok
és a cigaretták és itt végzik a do-
hányárak csomagolását. Éppen a
legnagyobb munka közben a viz-
nyomás csökkent. A munkások
hordókban hozták a vizet és a tü-
zet csak délelőtt tizenegy óraker
sikerült lokalizálni. A padlás, ame-
lyen nagymennyiségü dohányter-
mék volt felhalmozva, teljesen el-
égett. A kár közel tiz millió lej. A
hatósági megállapítás szerint a tü-
zet gyújtogatás okozta.

— Georgescu prefektus Aradon.
Georgescu János, Aradvármegye és
Aradváros prefektusa befejezván bu-
ziási nyaralását, ma reggel Aradra
érkezett, de mindössze néhány
órát tartózkodott itthon s a délután
folyamán újból elutazott. A prefek-
tus augusztus 1-én foglalja el hiva-
talát.

Megszökött Wiesenthal marhakereskedő gyilkosa

Yettestársát öt évi fegyházra ítélte a törvényszék. — Bíróság előtt Kner József orsovai mészáros gyilkossági ügye.

(Saját tudósítónktól.) Annak idején részletesen beszámoltunk Wiesenthal M. Smile bucarestii marhakereskedő tragédiájáról, a kit marhabevásárlási útján nem messze Orsovától, a Cerna-híd közepén agyonlőttek és teljesen kifosztottak. A nyomozó hatóságok sokáig a sötétben tapogattak, míg éppen a Közlöny cikke derítette ki a valóságot, hogy a levetkőztetve talált, megfagyott hulla valószínűleg Wiesenthal elhúrt bucarestii marhakereskedő holttestével azonos.

A tetteseket, akik topleci legények, egyik büntársuk juttatta csendőrkékre Brailában, ahová a véres tett elkövetése után visszaszöktek.

A gyilkosság főtettese: Gelesan Gheorghe, fiatal topleci legény, aki néhány hónappal előbb, 1923 évi augusztus hó 25-én lelőtte Kner József orsovai mészáros, aki kocsin a melhádai vásárra tartott. Ezt a Gelesant Blidariu nevű társával együtt a brailai sziguranca tartóztatta le Matasariu Gheorghe bajtársuk feljelentésére, akinek a gyilkosságot elmesélték.

Gelesan azonban a fogságból megszökött s mindmáig nem sikerült kézrekeríteni, úgy hogy a mai fő tárgyaláson csakis vádlottársai: Martinescu Gheorghe, akik a

Kner-féle gyilkosságban való részvétellel vádol az ügyészség, Blidariu, a Wiesenthal-féle gyilkosság tettestársa, Gelesan édesatyja és Matasariu mint orgazdák ültek a vádlottak padján.

Wiesenthalat Gelesan és Blidariu a bucarest—temesvári vonaton ismerkedtek meg. Wiesenthal a Bálnába tartott, fejős teheneket akart vásárolni, de Gelesan és Blidariu, akik előzőleg megállapodtak a rablógyilkosságban, rávették, hogy szálljon a vonatról és és velük begyalogoljon Toplecra, ahol szép és olcsó teheneket vásárolhat. Amint lekeleltek az utról.

Gelesan Gheorg észrevétlenül hátra maradt s közvetlen közelből lelőtte a gyanúlanul Blidariu oldalán gyalogló Wiesenthalat.

Wiesenthal holtan roskadt össze, mire a két elvetemült ember teljesen levetkőztette és ruháit, valamint értéktárgyait és 104.300 lei készpénzt elvette. A rabolt holmák egy részét és 15.000 lejt Gelesan atyjának adták, ők maguk pedig Brailába tértek vissza, ahol több lopást követtek el, míg Matasariu feljelentése folytán a hatóságok kezére kerültek.

A mai timisoarai tárgyaláson Blidariu azzal védekezett, hogy Gelesan kényszerre alatt cselekedett,

míg Gelesan atyja azt vallotta, hogy nem tudott a holmik és a pénz származásáról.

A törvényszék

Blidariut büntetésesség és rablás miatt öt évi fegy-

házza és az öreg Gelesant egy évre ítélte, Martinescut pedig bizonyítékok hiányában felmentette.

A vádlottakat dr. Dragu és dr. Bunea ügyvédek védtek.

Negyvenötmillió ékszerlopás Herkulesfürdőn

Autóval üldözte a rendőrség az éjjeli Szimplont. — Elfogták a tettest.

(Saját tudósítónktól.) Péntekről szombatra virradó éjjel Herkulesfürdő egyik villájában szencziós betöréses lopást követtek el, melynek során 14.000 lej készpénzt és negyvenöt millió értékű ékszert lopott a vakmerő betörő.

Hosszabb idő óta a Herkulesfürdő Villa Elisabetában lakik egy dúsgazdag bucarestii uriaszony, akinek az a szokása, hogy éjjel is nyitott ablakok mellett alszik.

Péntekről szombatra virradó éjszaka a nyitott ablakon betörő mászott a lakásba és az éjjeli szekrény fiókjából 14.000 lej készpénzt és fekete bőrtáskát lopott el, melyben negyvenöt millió lej értékű ékszer volt elhelyezve.

A tett elkövetése után az uriaszony felébredt s rossz sejtéstől vezetve kereste az ékszerládát és megrökönyödve vette észre, hogy eltűnt az ékszerládája.

Lármájára azonnal összehírdetett lett a villa háznépe s nemsokára a helyszínére érkezett a csendőrség több detektívje is, akik közül az

egyiknek az az ötlete támadt, hogy autóval üldözésbe veszi az éjjeli Szimplont, mert több mint valószínű, hogy a tettes ezzel szökött Temesvárra.

Kalandorfilmekre emlékeztető gyorsasággal vették üldözésbe a robogó vonatot és Karánsébesen sikerült utolérni, ahol a detektív a magával hozott csendőrökkel azonnal lezáratta az összes vasúti kocsikat és sikerült a tettest a lopott ékszerrel együtt letartóztatni.

A tettes jelenleg a herkulesfürdői csendőrség őrzetében van. A károsult uriaszony és a tettes nevével a rossz telefonösszeköttetés miatt nem sikerült meg tudnunk.

— Aradvármegye új számvevői. Miniszteri leirat érkezett ma Aradvármegye vezetőségéhez, amely közli, hogy a miniszter Pepa József volt karánsébesi jegyzőt a VIII. fizetési osztály 2. fokozatába és Hesz Aurel a IX. fiz. oszt. 2. fokozatába vármegyei számvevők névezte ki.

Az angol trónörökös

a hirdetési ügynökök kongresszusán

(Londoni levél.) A wembley-i kiállítás Conference Hall-ja zsúfolva van elegáns hölgyekkel és urakkal, a bejáratnál katonai diszciplína áll, várják a trónörökösöt.

— Mi lesz itt?

— A hirdetési ügynökök tartják a kongresszusukat! — világosít fel barátságosan az őrség parancsnoka.

Igen, a világ minden tájáról összejöttek a hirdetési ügynökök, hogy megbeszéljék azokat a dolgokat, amelyek őket közösen érdeklik. A gyűlésüket az angol trónörökös nyitotta meg.

— Őszintén megvallom, — mondotta többek között mosolyogva a trónörökös — nem sokat értek az önök művészetéhez. De azt tudom, hogy hirdetni nagy dolog.

A trónörökös előtt mikrofon volt elhelyezve, abba mondotta bele a megnyitó beszédét, s a drótnélküli telefon segítségével szavait még Amerikában is meghallgatták. Látszott a trónörökösön, hogy szívesen áll kötélnek, hiszen a reklám embereivel ül most együtt, s színe természetes,

hogy a hirdetési ügynökök gyűlését is reklámozni kell.

Az angolok és a többi európai nemzetbeliek nagy tisztelettel vették körül a herceget. Az amerikaiak azonban „nem csináltak belőle nagy esetet”. Mikor befejezte a beszédét, egy amerikai hirdetési ügynök hozzálépett és megveregette a vállát:

— Egészen jól beszélt — szökött hozzá, — majd gondoskodni róla, hogy színes tudósítás jelenjen meg róla a lapokban.

A herceg jószívvel kacagott a megjegyzésen, nevettek a tábornokok és lordok, akik a herceg környezetében voltak, csak az amerikai hirdetési ügynök nem értette, mi van ezen mosolygón való? Hiszen ő egész komolyan monddotta, hogy gondoskodni fog „színes” riport közzétételéről!

Az incidenst csakhamar elfelejtették, mert egyik szónok a másik után lépett az emelvényre. Ezek közül néhányan a vezér gondolatát lejegyezték magamnak s itt adom át a magyar olvasóközönségnek.

Lord Burnham: Amikor régi idők szemében a „legjobb” ember volt, az a mostani idők szemében a hirdetési ügynök. A hirdetési ügynök az az ember, akinek a te-

vékenysége fokozza a termelést, a piacokat kiterjeszti és a fogyasztónak lehetővé teszi az olcsó vételt. Ha a hirdetési ügynököt véletlenül elnyelné a föld, akkor az emberek nyomban megéreznék, hogy szegényebbek lettek, jóval szegényebbek lettek...

Lord Lloyd-Greame: Csak elmaradott és kulturálan országok kereskedői vagy gyárosai hiszik azt, hogy a hirdetésre csak akkor van szükség, ha valamilyen „ottmaradt” cikkben akarnak jó magas áron tudni. Ezek az ügyvezetett alkalmi hirdetőik, akiknek fogalmuk sincs a hirdetés igazi lényegéről. Hirdetni minden kereskedőnek, iparosnak, vállalkozónak és gyárosnak kell. Mindenkinek, aki valamin tudni akar.

S nemcsak egyszer, vagy kétszer kell hirdetni, hanem állandóan! Ez éppen úgy beartozik az üzleti tevékenységbe, mint akár az, hogy reggel kinyitják az ajtókat. A hirdetés az a gőz, amely hajtja az üzleti gépezetet. Még a legutolsó kis kreizleros is más jövődelmet tudna felmutatni, ha okosan és szakszerűen odakiáltaná, nap-nap után a közönségnek, hogy ez és ez kapható nála.

Baldwin volt miniszterelnök: Én alulról kezdtem a pályámat, s

mondhatom, soha se jutottam volna a felső régiókba, ha nem lett volna az újsághirdetés, amelynek segítségével a közönséghez szólhattam. Az újsághirdetés ma az üzleti világ lelke. Az az ország, amelyben az újsághirdetés nem játsszik döntő szerepet, annak nincs üzleti világa, annak a kereskedő és vállalkozói nem is érdemlik meg ezt a nevet, azok csak a „szüztörök”, akik nem szeretik igazán foglalkozásukat, s csak azért üzik azt, hogy éhen ne haljanak. Nagyon szépet és becsületet az ilyen soha el nem fog érni.

A padokban ülő hirdetési ügynökök csendesen hallgatták ezeket a beszédeket, de egyáltalán nem voltak megilletődve. Természetesen találtak, hogy ezek a lordok, államférfiak és magasállású urak ilyen hangon beszélnek az ő foglalkozásukról.

Amikor ezt a megfigyelésemet közöltem a szomszédommal, ez magától értetődően így válaszolt:

— Hja, ezek az urak tudják, hogy az újsághirdetés a jövő! A nélkül elsenyved, míg azzal prosperál és nagyra nő minden. Nát csak természetes, hogy önértékesek mind ahányan vannak...

A jószáshelyi robbanás részletei

Kisebb arányú robbanás, mint először hitték — Erélyesen folyik a nyomozás — Nyilatkozik a főügyész és az alispán

(Saját tudósítónktól.) Szenzációként hatott a Közlöny vasárnap-i híradása a jószáshelyi robbanásról. Az aradi hatóságokhoz szükséges távirati jelentés érkezett, hogy jószáshelyen ismeretlen tettesek bombamerényletet követtek el az újonnan épült orthodox izr. imaház ellen. A rövid hivatalos jelentésen kívül több magánforrásból jövő értesülés is érkezett Aradra, amelyek természetesen erősen kiszinezve tállták fel az esetet, áldozatokról is tudtak és földig lerombolták az épületet. Gurahonccal és jószáshelyi szombaton és vasárnap ugyancsak ahig lehetett telefonon érintkezni és ennek tudható be, hogy az első órák rémhírei hiteltel találtak. Az ügyészség és a csendőrség azonnal megindította a legerélyesebb vizsgálatot és kiderült, hogy az első hírek erősen tulzottak voltak. Nagyarányu robbanásról szó sincs és emberáldozatot sem követelt a merénylet. A jószáshelyi robbanásról az alábbi hiteles tudósításunk számol be:

Hogy történt a robbanás?

Az aradi ügyészség a guraion cí csendőrségtől kapott először a bombamerényletről értesítést. A távirati jelentés kézhezvétele után Niculescu Miklós főügyész azonnal intézkedett, hogy a nyomozást az aradi csendőrpáncsnokság végezze és azonnal ejtse meg a helyszínen a vizsgálatot. Másnap reggel Niculescu főügyész Mandru Miklós királyi ügyész társaságában autón jószáshelyre ment s jelen volt Anghelescu csendőrszázados által irányított nyomozás lefolytatásánál.

A vizsgálatot vezető bizottság megállapította, hogy a merényletet gyújtózsínóros dinamittal követték el. A négy méteres gyújtózsínórt pénteken este körülbelül hét órakor helyezték el a merénylet a zsidó imaház falában és meggyújtották a zsinagógát. Az emberi mivoltukból következő bűnösök úgy számították, hogy a dinamit kilenc óra körül fog felrobbanni és az imaházban istentiszteletet hallgató hívők a robbanás áldozatául esnek. A terv azonban nem sikerült, a gyújtózsínór csak tizenegy óra után égett el és ekkor következett be a robbanás. Irózatos dőrejjel törték be az ablakok és a zsinagóga egyik falán egy ajtó nagyságú üreg támadt. Belül mindent pozdorjává zuzott a robbanás. A frigszekrény, a benne lévő szentkönyvekkel, a nagy réz örökmécstartó, a padok, a szószék és a csillárok elpusztultak. Megállapítást nyert, hogy a dinamit patronát a frigyláda mögött lévő szelvényekben helyezték el a

tettesek és gyújtózsínór segítségével idézték elő az exploziót.

Nyilatkozik a főügyész.

Niculescu Miklós aradi főügyész, aki ma érkezett vissza jószáshelyről, ahol személyesen vett részt a vizsgálatban, fogadta a Közlöny munkatársát s nyilatkozott a robbanás részleteiről, a nyomozás eddigi eredményéről. A főügyész a fent leírt részletességgel beszélt el a borzalmas templom robbantást, amelyvel a bestiális merénylők nyolevan ártatlan ember életét akarták elpusztítani. A főügyész kijelentése szerint a nyomozás az eddigi kihallgatott tanúk vallomásaiból már biztos méderbe halad és a tettesek egy-két napon belül a nyomozó hatóságok foglyai lesznek.

— A merénylők rendkívül súlyos és példás büntetésben fognak részesülni. A francia törvények a gyilkossági kísérletet, mint megtörtént gyilkosságot büntetik. — Ilyen értelemben fogjuk kérni mi is a bíróság ítéletét.

Ez a legutóbbi évtizedek óta az első ilyen merénylet Romániában és az aradi ügyészség olyan példás büntetést fog kérni a tett elkövetőire, amely egyszer és mindenkorra elejét veszi, hogy hasonló merénylet történjen Romániában. Az pillanatig sem kétséges, hogy a tettesek elvetemült bűnösök és nem intelligens értelmi szerzők állanak a merénylet háta mögött. Az ilyen romlott bűnösöknek a fegyházban van a helyük és az erélyesen bevezetett nyomozás rövid órák alatt oda is fogja juttatni őket.

Az alispán jószáshelyen.

A jószáshelyi (jószáshelyi) robbanás dolgában kérdést intéztünk Lázár Ágoston dr.-hoz, Aradvármegye alispánjához, aki a következőket mondotta:

A zsidó imaház ellen elkövetett merénylet ügyében a vármegye vezetőségének megbízásából Anea Tódor borossebesi főszolgabíró ment ki a helyszínre s már — ha röviden is — jelentést is tett a dolgok mibenlétéről. A jelentés szerint a merénylet nagyságáról elterjedt első hírek kétségtelenül erősen tulzottak voltak. A dinamittal elkövetett robbanás nem döntötte romba a templomot, azon csupán kisebb rongálásokat ejtett. A nyomozás további fejleményeiről ezidőszent nincs még tudomásom, azonban, hogy magam is tisztán lássak ebben az ügyben, ma délután kitazom jószáshelyre, hogy a dolgok mibenlétéről közvetlenül szerezzek tapasztalatokat s észleleteimről — hazatérésem után — teljes őszin-

teséggel beszámolókat a nyilvánosságának.

A lakosság megdöbbenése.

A sajnálatos esemény általános megdöbbenést keltett jószáshelyen, Gurahont és a környékbéli falvák zsidó lakossága között, amál is inkább, mert az antiszemita kien-gések eddig megkímélték ezt a vidéket, ahol a különféle vallású és nemzetiségű lakosság békés egyetértésben élt eddig. A kicsiny de architektonikus szempontból művészi imaházat Pollacsek gura-

honti földbirtokos és szeszgyáros építette és csak a múlt évben szentelték fel a nagy imnek alatt. A gyáros jelenleg fürdőhelyen tartózkodik és talán még nem is veit tudomást a merényletről. A robbanás alkalmával jószáshelyen tartózkodott a gyáros veje, egy aradi nagy vállalat tisztviselője, aki megerősítette azt, hogy lényeges kár nem történt. A robbanás után a templom öreg szolgája célzásokat tett arra, hogy ismeri a robbanás elkövetőjét. A csendőrség kihallgatásáig őrizetbe vette.

Temesváriak a hadbíróóság előtt

A Levente-pör epilógusa — A sibiui (nagyszebeni) hadbíróóság elnapolta a tárgyalást

(Saját tudósítónktól.) Még most is élénk emlékezetében él a bánási és erdélyi magyarságnak az a nagyszabású „hazaárulási és kémkedési per“, mely 1920-ban dr. Márton Albert temesvári ügyvéd és társai ellen folyt le s melynek folyamán két vádlottat, Misk Ferencet, a temesvári Deák-otthon felligyelőjét és Schuch József magyar hadsergebfi tisztet a temesvári hadbíróóság halálra ítélte, dr. Márton, Berkés József, Török Lajos, Rebl Mihály, r. k. lelkész, Steiner Ferenc volt képviselő és Schrauder György vádlottakat hosszabb-rövidebb kényszermunkára ítélte. A fiatalokú vádlottakat, Niamesny Mihályt, Lindner Jánost és vádlottársaikat pedig a hadbíróóság felmentette.

A „Levente-Szövetség“ elleni fő tárgyalás alkalmával kiderült, hogy az „összeesküvés“ feljelentője Schipter János vasutas volt, aki kétszólag szintén belépett a szövetség tagjai sorába, amely inkább társadalmi, mint politikai egyesület volt, de minden értesüléseivel azonnal erősen kiszinezett legtöbbször a saját fantáziájával felfújt jelentést tett dr. Bárdossy, akkori kerületi sziguranca felügyelőnek.

Ezzel a már rég végleg elintézettnék hitt, perrel kapcsolatban, illetve ebből kiáulólag az elmúlt év őszén a timisoarai (temesvári) sziguranca újabb tartóztatásokat eszközölt: letartóztatta Vingerth Vilnát, egy cipész-mester leányát, a temesvári főposta Szundhauszen nevű műszerezését, Öszterreicher Lipót belvárosi jómódu pékmestert, akit csomópésszel vádolnak, Falb Gyula pékmestert, Chambré CFR. tisztviselőt és — Schipter Jánost, ugyanazt, aki annakidején mint „leleplező“ szerepelt, mert az újban készült vádirat szerint utólagosan kiderült, hogy Schipter Magyarország javára kémkedett volna.

Julius hó 21-én kezdődött az ügyben a sibiui (nagyszebeni) had-

bíróóság előtt a fő tárgyalás, amelyre az újabb „vádlottakat“ elővezették, valamint egész sereg tanut idéztek meg, közöttük Wild Endre dr. aradi minorita lelkész, az erdélyi Minorita-rend volt főnökét is, akinek vonatkozásait ezzel a pótperrrel, illetve annak egyes szereplőivel a Közlöny, elmúlt heti számában részletesen ismertette. A fő tárgyalást azonban nem tartották meg. Julius 22-én délelőn ugyanis a jegyzőkönyvvezető hirtelen megbetegedett, erre a fő tárgyalást 23-ára halasztották, mint-hogy azonban a beteg hadbíró állapotja nem javult, a hadbíróóság bizonytalan időre elhalasztotta a fő tárgyalást, amelynek kimenetele elé kétségtelenül érdeklődéssel tekint Erdély, Bánáság és elsősorban Timisoara (Temesvár) polgársága

Nagy betörések Orashten

Két kiskori nagyarányu lopásai.

Orashten—Szászvárosról jelentik: Schleim Adolf szászvárosi kereskedő már régebbi idő óta észre-mek el árak. Hónapokom keresz-tül lopkodták a kereskedő értékes áruaktárát, míg most a rendőrség leleplezte a tolvajokat. Erélyes nyomozás után kiderült, hogy két fiatalok a tolvaj, akik álkulcsokat csináltak és észrevétlen percekben behatoltak a nagykereskedő üzletébe. Az eddigi megállapítások szerint mintegy kétszáz ezer lej értékű árut lopottak össze, amelyeket részben értékesítették, részben pedig egy eldugott helyen felhalmozták. A két megtevédt fiu előkelő vagyonos szülők gyermeke, közülök az egyik az itteni Balogh-féle nagy börgyár alkalmazottja, míg a másik még tanuló. Az a gyanú, hogy a börgyárban az utóbbi időkben történt nagyarányu lopások is ez a két bűnös követte el. A megtevédt kiskori tolvajokat letartóztatták. A nyomozás folyik tovább a felbujtók és az orgazdák leleplezésére.

Németország nem beszélhet a Ruhr-kérdésről Londonban

Milyen feltételek mellett vehetnek részt a németek a konferencián — Az angol-francia megegyezés

(Saját tudósítónktól.) A londoni konferencia ügye döntő fordulat elé jutott. A híradások megegyeznek abban, hogy a konferencián résztvevők elhatározták Németország meghívását, csak ott térnek el, ahol a Ruhr kiürítéséről van szó. Egyes hírek szerint Franciaország meg sem engedi a konferencián, hogy a németek felvessék a Ruhr kérdést, más hír szerint Herriot és Macdonald elvi megegyezést kötöttek ebben a tekintetben. Amely bizonyos, hogy a Dawes-tervezet sorsa tulajdonképpen a Németországgal való tárgyalások folyamán dől el véglegesen. A konferencia újabb fejleményeiről az alábbi eredeti távirataink számolnak be:

Miről szabad beszélniök a németeknek?

Londonból jelentik: A konferencia teljes ülése négy órákor délután lesz és erre már Németországot is meghívják. A Reuter-ügynökség híradása szerint a franciák elhatározták, hogy ha a németek a konferencián fel akarják vetni a Ruhr kiürítés kérdését azonnal ellenezni fogják a vitát. Véleményük szerint a konferencián csakis a Dawes-tervezet végrehajtásáról van szó és a katonai megszállás, vagy kiürítés nem fogalható bele. A megszállásról csak Franciaország és Belgium jogosult tárgyalni a németekkel. Újabb londoni jelentés szerint az angol-francia megbeszélés alkalmával sikerült megállapodni abban, hogy Macdonald és Snowden közbenjárnak az angol és amerikai bankároknál a franciák részére egy nyolcszázmillió kölcsön folyósítására, ha Franciaország hajlandó a Ruhr fokozatos kiürítésének végpontját meghatározni. Herriot kijelentette, hogy válaszában a francia kabinet magatartásától teszi függővé. A *Petit Parisien* szerint Theunis és Herriot már megegyeztek Macdonalddal és kijelentették, hogy Ruhr megszállás katonai vonatkozása csak Franciaországra, Belgiumra és Németországra vonatkozik. A franciák és belgák hajlandók kiüríteni a Ruhr vidéket, de csakis megfelelő kárpótlás ellenében.

Flottaparádén történt az angol-francia megegyezés.

Spitheadben a flottaparádén ágyúörgések között a hajókabinban Macdonald és Herriot megegyezést kötöttek. Az elvi megegyezésnek három főpontja van: A konferencia hétfői ülésén Németországot egyenrangú félként hívja meg. A konferencián Németország nyilváníthatja véleményét, szabadon tárgyalhat, hogy elősegítse a német birodalom gazdasági és pénzügyi érvényességét helyreállító jegyző-

könyv létesítését, másodsor Franciaország jegyzőkönyvileg kötelezően megígéri a Ruhrterület fokozatos kiürítését, még pedig meghatározott időre. Ezzel szemben Anglia elvállalja, hogy a bankárokat ráveszi arra, hogy ériék be addig garanciákkal.

Poincaré megint izgat a németek ellen.

Párisból jelentik: A kormány

Vakmerő leányrablás Aradon

Csendélet a Csálal-erdőben — Meglátni, megszeretni és elrabolni csak egy perc műve volt

(Saját tudósítónktól.) Az aradi államrendőrségnek ma délelőtt egy leányrablási kísérletet jelentettek be, amelyet egy véletlenül közelben lévő rendőrnél sikerült megakadályozni. Ma a kora reggeli órákban a pecsai (pécskai) országoton Arad felé tartott Gausser Ilona aradi gazdálkodó leánya. Gáj közelébe ért, amikor egy kocsi jött vele szemben, amelyben egy fiatalember ült. Az ifju megszólította a leányt, hogy üljön fel kocsijára. A leány vonakodott, mire a fiatalember leugrott a kocsiról és üldözőbe vette a megrémült leányt. A leány kétségbeesetten menekült Gáj felé, de nem volt elég gyors és a fiu utólrta. Rö-

Leszállítóiák a vendéglői árakat

Arad város tanácsa lemaximálta az összes ételneműket.

(Saját tud.) Megírta a Közlöny, hogy Arad város vezetősége — indokolatlannak találva a jelenlegi vendéglői árakat — elhatározta, hogy eredeti álláspontjaitól eltérőleg, nem csupán egyes ételeket, hanem az összes ételneműek árát megmaximálja. Arad város tanácsa ma délután tartotta meg maximáló ülését s a jelenlegi árakat körülbelül 10—25 százalék arányban leeredukálta. A tanács az új vendéglői árakat az alábbiakban állapította meg:

Leves 3, hamisleves 4, 3, 3; csirke-ciorba 7.50, burgonya, babciorba 5, 4, 3; burgonya vagy káposzta-főzelék marhaféltéttel 17, 13, 10; bab, lencse, borsó-főzelék sertés vagy borjúféltéttel 19, 17, 12; főtt marhahus mártással 13, 11, 10; borjúpörkölt 16, 13, 10; kis adag 9, 7, 5; sertéspörkölt vagy szerb tokány 16, 12, 10; kisadag 9, 7, 5; marhapörkölt 14, 12, 9; kisadag 8, 6, 5; rizsescsirke 30, 26, 20; sült vagy rántott csirke 35, 30, 25; negyed liba- vagy kacsasült 40, 30, 24; paprikácsirke 35, 26, 22; Eszterházyrostélyos 23, 20, 17; szósos marhasült 20, 18, 15; borsostokány 18, 16, 14; kisadag 10, 9, 8; citromos

hivatalos jelentésében Herriot elnézést kér a törvényhozástól hogy a konferencia mai állására való tekintettel nem mozdulhat el Londonból. Ezt a jó alkalmat azonban Poincaré felhasználja és míg Londonban már megegyeztek Németország meghívásában, francias beszédekben izgat a németek ellen. A németek — mondotta, — örögi kitartással vezetik előre állandóan a világháborúért és ez akarják magukról hátrítani a felelősséget a világháborúért. Végkonkluzióként kijelenti, hogy Németországtól a teljes jóvátételt kell követelni.

vid küzdelem fejlődött ki közöttük. A fiu erősebb volt és a már elalélt leányt a kocsihoz vonszolta és felelőtt arra. Azután a leány rabló iramban kezdett vágatni kocsijával a csálal erdő felé. A leány magához tért és hangos sikolyással kiáltott segítségért. A segélykiáltást meghallotta egy éppen arra haladó gáji rendőr, a ki elébe ugrott a vágató lovaknak és megállította a kocsit. A fiu menekülni akart, de a rendőrnél sikerült elfognia. Kiderült, hogy Georgescsu Jánosnak hívják és a csálal erdőben lakik. A modern leány rablót előállították és megindult ellene az eljárás. Gausser Ilonának az ijedtségen kívül semmi baja sem történt.

borjusult 24, 21, 18; bécsi szelet, borjúkötlet 24, 20, 18; sertéssült 24, 20, 18; hirtelen marhasült (beafelak, entrecot, rostélyos) 23, 20, 17; bősös sertés 30, 24, 18; töltött paprika (2 darab) 19, 17, 14; töltött káposzta 19, 17, 14; halpaprikás 42, 36, 36; hal sütte 40, 35, 35; spenót egy tojással 9.50, 7, 6; két tojással 12, 10, 8; gomba tojással 18, 16, 13; román tojás 13; főtt tészta 8, 7, 6; sült tészta 10, 8, 6; ementhali sajt 20, 20, 18; jörgsajt 12, 10, 8; roquefort 20, 20, 18; vajjal paszizozva 23, 22, 20; liptói 8, 8, 7; egész csirke nyáron 65, 60, 55; kékparadicsom 20, kicsi 12; vörös paradicsom darabja 3; uborkasaláta 3, 2, 2; keleti saláta 7; kovászos uborka 2, paprika saláta 3, sült paprika 2 drb. 5, 3 drb. 7; kukorica 3, 2, 2; sárgadinnye 10, 8, 7; dörögdinnye 10, 8, 7 lej. Ezek az árak augusztus 1-vel lépnek életbe s nemcsak a vendéglőkre, de a café-restauránokra is vonatkoznak; az új rendelkezések ellen vétőket súlyosan megbírságozzák. Az ármaximálásokkal kapcsolatban a tanács felhívta a vendéglőket, hogy a kenyérellátást a kenyereslányok kikapcsolásával intézzék el.

A husárákat meghagyta a tanács, csupán a juhús árát emelte fel 17, illetve 19 lejre, ugyancsak változatlan maradt a tej ára is.

HIDEK

Vakmerő betörés az aradi tükörgyárban

A betörők női társaságban mulattak a gyárban.

(Saját tudósítónktól.) Rövid néhány hónapon belül harmadizben követtek el vakmerő betörést a str. Colonel Paulian (Fábián László) uccában levő aradi tükörgyárban. Az éjszaka folyamán átkulcsosul felnyitották a tükörgyár bejáratát és behatoltak a raktárhelyiségbe. A betörők a legnagyobb tájékozottságot árulták el tettük elkövetésénél, amelyből a rendőrség arra következtet, hogy a tettet elbocsátott napszamosok követték el. A betörők több mint tízezer lej értékű kész árut vittek el és még arra is volt idejük, hogy távozásuk után a gyár ajtaját átkulccsal ismét becsukják. Érdekes, hogy a legutóbbi betörés óta a gyár vezetősége szigorú őrizet alá helyezte az épületet, ennek dacára az örök még sem vettek észre semmit a betörők munkájából. A legutóbbi betörést hasonló módon követték el, sőt a tettesek olyan vakmerőségre vetemedtek, hogy az éjszaka egy női társaságban a gyár épületében töltötték. A rendőrség ezt abból állapította meg, hogy a bevezetett nyomozás női zsebkendőt és hajtűt talált a helyszínen. A betörést csak ma reggel vették észre, amikor a gyárat kinyitották. A gyár vezetősége jelentést tett a betörésről a negyedik kerületi rendőrségnek, ahol megindult a nyomozás.

— Eltiltott gyógyszerkülönlegességek. Szigorú rendelkezést kapott Arad város főorvosi hivatala az egészségügyi minisztériumtól. A rendelet kimondja, hogy augusztus 1-től kezdődőleg nem szabad többé tartani és forgalomba hozni más gyógyszerkülönlegességet, csak amelyeket a minisztérium már engedélyezett; ezek névsorát az egészségügyi minisztérium hivatalos lapjának idei 4. száma közli. A rendelet figyelteti a gyógyszerészeket, droguistákat, orvosokat, hogy az engedély nélküli gyógyszerkülönlegességeket elkobozzák, s az illetőket megbüntetik. A rendelet közli azt is, hogy az összes vámhivatalok utasítást kaptak, hogy a nem engedélyezett gyógyszereket a határon ne engedjék be. A főorvosi hivatal a rendelet értelmében augusztus 1-e után razzitát rendez az összes gyógytárakban.

— Domasianu tábornok gyásza. Domasianu György táborok édesanyja, öz. Domasianu Anna, 84 éves korában vasárnap este Timisoarán, Ormos-uccai lakásában meghalt. Temetése kedden délután 5 órákor lesz a Józsefvárosi temető halottas házában.

Az aradi gázfogyasztókhoz.

Tisztelettel értesítjük gázfogyasztóinkat, hogy sikerült üzemünket

köszénnel ellátni

ennek következtében ismét **széngázt** állítunk elő s így mostantól fogva úgy a gázfűtőkályhák, mint egyéb gázkészülékek, melyekhez **köszéngáz** szükséges használatba helyezhető.

Az Uzinele Comunale

4262 igazgatósága.

— **Gyanus haláleset.** Bradean Athanáz dr. vármegyei főorvos, Fogarassy Lajos radnai delegált vizsgálóbíró jelenlétében szombaton fogatosította Zöllner András paulisi lakos holttestének boncolását. Zöllner András a rendőrségi megállapítás szerint a kutba esett és megfulladt. A nyomozás során azonban gyanu merült fel, hogy Zöllnert ismeretlen személyek megfojtották és azután dobták a kutba. A vizsgálóbíró a gyanu alapján elrendelte a boncolást, amely azonban negatív eredménnyel végződött.

— **Részeg ember a háztetőn.** Timisoara-Gyárvárosban a Három király-uccában ma reggel érdekes látványnak voltak szemtanúi a járókelők. A 20. számú ház tetején az ereszcsontról lábbal lefelé csüngve egy embert láttak. Azonnal értesítették a rendőrséget és a mentők segítségével sikerült a veszélyes helyzetben levő férfit megmenteni. Kiderült, hogy az illető Mathei Kornél volt főhadnagy, aki egyáltalában nem tudott felvilágosítást adni arról, hogy miképpen jutott a ház tetejére. A volt főhadnagy elmondta, hogy az éjszakát egy társasággal mulatva töltötte és valószínűleg ittas állapotban került oda. Valószínűnek tartják, hogy Mathei hodkóros és betegségének rohamában jutott a veszélyes helyre.

— **Halálozás.** Denilée Pál volt vasuti felügyelő 54 éves korában elhunyt. Temetése kedden d. u. 6 órakor lesz Aradon, a Str. Bratianu (Weitzer-u.) 16. számú gyászházból.

— **Rehabilitáltak a Glogováci Takarékpénztárt.** Emlékeztet, hogy az 1920-ban olyan nagy port felvert Lázár-féle kilencmillióval valutacsempészési ügyben a Glogováci Első Takarékpénztárt három és fél millió lej kártérítés megfizetésére kötelezték. A takarékpénztár a valutacsempészési ügyben teljesen ártatlan volt és csak Frank Fidél akkori vezérigazgató rosszhírnevét védekezése miatt bírságolták meg. A pénzügyigazgatóság által lefolytatott vizsgálat megállapította, hogy a banknak a valutacsempészési ügyhöz köze nem volt és kizárólag Frank Fidél volt vezérigazgató magáncselekményéről lehetett szó. A pénzügyet így huszú évvel ezelő mulva rehabilitálták

— Egy cluji kereskedő Aradon keresi hűtlen feleségét. Az aradi államrendőrséghez ma délelőtt érlekes körözölevél érkezett Clujról (Kolozsvárról.) Egy ottani nagykereskedő feleségét körözi a cluji rendőrség, mert megszökött férjétől. Az elegáns fiatalasszony, a nyomozás megállapításai szerint egyenesen Aradra jött, ahol állítólagos barátja tartózkodik. Ma megérkezett Aradra az asszony férje is, hogy a rendőrséggel együtt kutassa fel megszökött feleségét. Az asszony ugyanis távozása előtt összekapta ruháit és felleszítette férjének iróasztalát, amelyből ötvenezer lej készpénzt hozott Aradra. A rendőrség megindította a nyomozást az asszony után, a férj szintén a legnagyobb körültekintéssel nyomoz, hogy megkerítse — legalább az ötvenezer lejét.

Pesszimizmus — optimizmus

A pesszimista az, aki nemcsak nádrágtartót hord, hanem nádrágsziját is. Mert a pesszimista úgy gondolkodik, hogy leszakadhat minden gomb a nádrágról és akkor hova az ördögbe gombolja az ember a nádrágtartót? Feltesz tehát egy szijat is. Ha pedig a szij szakad el, akkor még mindig ott van a hozentrager, nehogy a nádrág leessen.

— *Nagyon jó. És az optimista?*

— *Az optimista az más. Ha leesik a negyedik emeletről, halálos zuhanása közben a harmadiknál azt mondja magában:*

— *No hál' Isten, eddig még nincs semmi baj!*

— **Allandó lengyel mintakiállítás Galacón.** A Kereskedelmi és Ipar kamara közli: A galaci lengyel konzulátus a lengyelországi ipari és kereskedelmi termékekből állandóan mintákat tart és ezek az árjegyzésekkel együtt az érdeklődők rendelkezésére állnak. — **A Lengyelországra vonatkozó kereskedelmi összeköttetés ügyében a galaci lengyel konzulátus bárkinnek díjtalanul ad információt.** — **Lengyel márkák beváltása.** A varsoi lengyel nemzeti bank megkeresése alapján közli a Kereskedelmi és Iparkamara, hogy július 1-től kezdődőleg a lengyel törvényes fizetési pénzegység a zloty. A márkák beváltási határideje 1924 július 1-től 1925 május 31-ig tart. Külföldiek valamelyik lengyel bank útján intézhetik el a márkabeváltást.

— **Béreljen Kernal könyvtárban** — **Ha ragályos betegség fenyeget, ügyeljünk a belek szabályos működésére.** Koprol az ideális és jóízű csokoládé hashajtó erre a legalkalmasabb.

Poloskairtást (otállás mellett helyben és vidéken vállal Lovas Karoly, Arad, Str. Oltus III.)

KOZGONDÁS

A lej Zürichben 2.35. Párisban 8'60

Élénkség a devizapiacra

(Saját tudósítónktól.) A devizapiac élénk volt. Az áruk paritásai mozognak. A lej kurzusa 2.35-re szállt alá Zürichben, Párisban azonban 10 ponttal 8.60-ra emelkedett. Bizakodó a hangulat a lej iránt és bankkörök emelkedést várnak.

HELYI VALUTAÁRAK. (Július 28. Francia frank 11.95, svájci frank 42.85, dollár 230, dinár 2.74, sokol 6.92, lira 10.15, angol font 1024. **Kifizetések:** Budapest 365, Bécs 306, Prága 6.88, Zürich 42.80, Milano 10.10, London 1024, Páris 11.90, Newyork 231, Belgrád 2.72.

ZÜRICHI NYITÁS. (Július 28.) Amsterdam 207.62,50, Newyork 543.50, London 2391.50, Páris 27.72,50, Milano 23.52,50, Prága 16.15, Budapest 0.0069, Belgrád 6.45, **Bucuresti** 2.35.

ZÜRICHI ZÁRLAT. (Július 28.) Amsterdam 207.75, Newyork 543.50, London 2391, Páris 27.75, Milano 23.52,50, Prága 16.15, Budapest 0.0069, Belgrád 6.45, **Bucuresti** 2.35.

BUCURESTI TÖZSDEZÁRLAT.

— **Aradi nagykereskedő cég vásárlása.** Arad város kereskedőtársadalmának szomorú, megdöbbentést keltő szenzációja van: a város egyik legrégebbi nagykereskedő-cége, a Gutmann Samuel fűszer- és gyarmatáru nagykereskedése, amelynek tulajdonosa Guttmann Oszkár, a mai napon fizetéseketlenességet jelentett be. A régi, több évtizedes céget az immáron esztendőnk óta dúló pénzügyi krízis és gazdasági válság rendítette meg, az ifjú tulajdonosnak, aki nagy lendülettel, akaraterevel és ambícióval vette át a hatalmas üzlet vezetését, amelyhez azonban sok pénz kellett. Kölcsönpénzt kellett igénybe vennie s a rettentő kamatok megölték az üzletet. A cégtulajdonos, akitnek anyagi összeomlása nagy megdöbbentést keltett városszerető, a közeli napok egyikén jelenti be a törvényszéken a fizetéseketlenességet s kérni fogja a kényszeregyezségi eljárás megindítását s ugyanakkor történni meg a státusz, valamint a fizetendő kvóta megállapítása.

— **A laibachi mintavásár.** A Kereskedelmi és Iparkamara közli, hogy a folyó évi augusztus 15—25 napjain tartandó IV. laibachi mintavásár látogatói 50 százalékos menetdíjkezdvevényben részesülnek a jugoszláv vonatokon és hajókon, oda és vissza, 50 százalékos vizumkezdvevényben és 50 százalékos kedvezményben a román vas-

(Július 28.) **Kifizetések:** Páris 11.90, London 1018, Newyork 22950, Milano 10, Zürich 42.50, Bécs 0.0033, Prága 6.90, **Valuták:** Napoleon 830, léva 1.60, török lira 1.18, angol font 1010, francia frank 12.30, svájci frank 42.50, lira 10.20, drachma 3.80, dinár 2.60, dollár 227, lengyel marka 0.00044, osztrák korona 0.0033, magyar korona 0.0028, szokol 6.80.

BUDAPESTI HIVATALOS ÁR FOLYAMOK. (Július 28.) Belgrád 935—950, dinár 915—950, **Bucuresti** 335—345, London 340.100—354.400, angol font 346.100—359.440, Milano 3420—3480, lira 3390—3488, Newyork 79.350—880.550, Páris 4050—4130, Prága 26.350—26.950, Bécs 111.75—113.55.

BUDAPESTI ÉRTEKTÖZSDE ZÁRLAT. (Július 28.) Magyar hitel 575.000, Osztrák Hitel 164.000, Salgó 595.000, Rima 127.000, Ganz Danubus 3.050.000, Kőszén 3.100 ezer, Szlavonia 82.000, Kereskedelmi Bank 1.225.000, Schlick 61.000, Cukor 2.650.000, Csáky 16.000, Ofa 550.000, Hazai Takarékok 3.640 ezer.

utakon visszafutásnál. A vásár iránt érdeklődőknek bővebb fevilágosítással szolgál a Comptuar Popular Roman, M. I. Margulics, Bucuresh, Pasagiul Roman 12. (Calea Victorei 53.)

— **Kereskedelmi összeköttetés Törökországgal.** A kereskedelemügyi minisztérium leirafa alapján közli a Kereskedelmi és Iparkamara, hogy a téglagyárosok gyártmányaik részére jó piacot találhatnak Törökországgal. Az exportra vonatkozó bővebb fevilágosítás a Kamara irodájában kapható

Közkívánatra
kedden és szerdán

„A
nagymama
kedvence“

az első egész estét betöltő egészen újszerű 5 felvonása

Harold Lloyd „0“
vigjáték.

Ezt megelőzi egy kétfelvonásos bohózat
az aradi
Marosparti
Mozgósínházban
Kezdele fél 10 órakor.

Mindenkinek!

Minden házasos reklámnál, valamint hirdetésünket utánozó cégeknek többet ér, ha bármit venni, vagy eladni akar, bizalommal felkeresi: **WALLINGER ISTVÁN** régi jóhírnevű hirdető- és ingatlanforgalmi irodáját Aradon, ahol olcsón eladó bér-, magán- és gaudálkodásra alkalmas házak elfoglalható lakással állandóan előjegyzésben vannak. Hirdetések bármely lap részére felvételnek

LEGUTABB

Ujabb eljárás Weltner ellen

Budapestről táviratozzák: Weltner ellen újabb eljárást indítottak a Kommun alatt történt első szovjetkongresszuson elmondott megnyitó beszédéért. A beszédet au-

nak idején a Népszava teljes egészében közölte le és ezért a szocialista vezért lázítás címén vonták felelősségre.

Oriási színházégés Bécsben

Bécsből jelentik: Borzalmas színházégés történt az osztrák fővárosban vasárnap éjszaka. Az Olympia, a főváros egyik legismertebb és legnagyobb színháza előadás után ismeretlen okból ki-gyulladt. A tüzet későn vették ész-

re és a kivonat tűzoltóság munkája hiábavaló volt. A színházat többé megmenteni nem lehetett. A színház épület, berendezéssel együtt teljesen elégett, emberéletben azonban nem történt kár. Az anyagi kár felbecsülhetetlen.

HOGYALLA KÉRT?

1924. július 28.-án 100 lejért adtak:

2.35 svájci frankot,
8.33 francia frankot,
36.500 belöldi magyar koronát,
30.600 osztrák koronát.

Zürichben 2.35 frank
Párisban 8.60 frank
Budapesten 33,500—34,500 Kt
Newyorkban 44 centet

Használt ólom
megvételre keresték.

Ha olcsó és praktikus

alkalmi ajándékok akár beszerezni, úgy forduljon Arad, Str. Constantinului 12. (Baththyány-ucca), 1. emelet jobb alá. 1000

Börgarnitúra, rövid zongora, „Singer“ karikahajós varrógép olcsón eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében, Arad, Str. Unirei (Fábián Gábor-u.) 13.

Jövedelmező szabadalmazott találmányomra nagyobb összeggel

társulnék.

Vegyészeti gyárosok vagy mérnökök előnyben, csak szóbelileg o) o tárgyalok. o) o

Oltn az Aradi Közlöny kiadójában

MOZI

xx Ma kedden utoljára megy a Copperfield Dávid-film. Dickens világhírű regénye nyomán készült Copperfield Dávid c. filmet ma, kedden utoljára vetíti az aradi Apolló, mely az összes nagy mozivárosokban csodálatos hatást ért el. Ebben a képen az író saját élettörténete tárul a néző elé, melynek meghatározó jelenetei egy előjátékon és 7 felvonáson keresztül viszik a nézőt egy különös életen keresztül.

xx A „Szegény császár“ bemutatója. Az aradi Apolló mozgószínház szenzációs filmet mutat be szerdán „Szegény császár“ címen. II-ik József császárnak, a kalapos királynak egy bubájos szereimi történetét, adja a ragyogó kiállítású film, amelynek keretében élénk rajzok a szabadkőművesek, rózsakeresztes lovagok és jezsuiták titokzatos világa. Az Apolló mozgószínháznak ez a legújabb slágerfilmje szerdától szombatig marad műsoron.

xx Hajsza az örökségért címen Percy Moran gaztettét hatfelvonásos kalanddráma keretében mutatja be szombaton és vasárnap az aradi Uránia mozgószínház.

xx „A nagymama kedvencé“-t, ezt a hallatlanul kacagtató, egészen újszerű öt felvonásos vígjátékot vetíti még kedden és szerdán is az aradi Marosparti mozgószínház köz-kívánatra. „Ó“, — Harold Lloyd — az egész világ mozikközönségének kedvenc komikusa játsza a főszerepet utólrhetetlen kedvességgel és művészettel. Például nagy sikert aratott ez a kitünő vígjáték és ez a körülmény is arra készítette a mozi igazgatóságát, hogy áldozatok árán is, még két napig műsoron tartsa ezt a hallatlanul mulatságos vígjátékot. A kacagóest műsorát még egy két felvonásos kitünő bohózat egészíti ki. Jegyeket előre váltani délelőtt 10-től 12-ig, délután 4-től 6-ig a Weinberger cipőüzletben, este hét után a mozi pénztáránál lehet.

Csőd előtt egy nagy temesvári étterem

Csődön kívüli egyezséget kér a Tiszti Kaszinó éttermének bérlője — 700.000 lej passzív, 160.000 lej aktív

(Saját tudósítónktól.) A mi előrelátható volt, bekövetkezett: a Jenőherceg-téri étterem bérlői csődön kívüli kényszer egyezséget kértek a csőbíróaságtól s 25 százalékos kvótát ajánlanak a hitelezőknek.

Az éttermet tudvalevőleg egy nem szakember, Iritz, volt autósóffőr vette át az ősszel, aki hitelezők pénzével rendezte be újonnan nagy költséggel a valamikor előkelő temesvári helyiséget. A hozzá nem értés és a régi adósságok, melyek előbbi vállalkozásából maradtak fent, végre a csőd szélére juttatták az éttermet s nagyon is kérdéses, hogy a hite-

lezők, akik között a temesvári sörgyár is szerepel 400.000 lejjel, elfogadják a felajánlott huszonöt százalékos, mert nem tudják megérteni, hová lettek a bevételek, mert köztudomású, hogy az étterem nagy látogatottságnak örvendett s voltak napok, melyeken közel 100.000 lej „lozangot“ csináltak.

A közönség érdeklődéssel várja a tárgyalások eredményét.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

A szerkesztésért illetélenesen:
KAROLY SÁNDOR
telef.

Írógép alkalmi eladás.

Nagyobb tétel

„ORGA PRIVAT“ látható írású írógép, modern

román-magyar és német írással, kisebb-nagyobb tételben, meglepő olcsón eladó. Érdeklődők eimeit „ORGA PRIVAT“ jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérem, napokban eredeti mintával ideérkezem. 4260

Megbízottam levélcíme: Holló Sándor, Satu-Mare, Bul. Basarabilor 3.

MŰVEZETŐ,

aki az összes gazdasági gépek javításában kellő jártassággal bír, felvételre kerestetik

„AGRICULTURA“ Ipari és kereskedelmi r.-t.

Timisoara, IV., Str. Pop de Bașești (Eötvös-ucca) 26. sz.

Eladó

házak, üzletek legolcsóbban Aradon WALLINGER-iroda útján vehetők.

Irodák, üzlethelyiségek, esetleg lakások a főúton

újonnan épülő bérpalotában előjegyezhetők. Építési hozzájárulás ellenében 10 éves szerződés. —oo— Bővebbet:

STEINER építészeti iroda,
Arad, Strada Oléscu 7. d. u. 4—5 között.

Minden elfogadható árért

eladó a Strada DOAMNA BALASA (Purgly L-uccában) négyszobás magánház gyönyörű parktal, egy holdas szőlővel, istállóval, kocsiszinnel majorsági udvarral. —oo— Bővebbet: —oo—

Wallinger-iroda Arad. Póldos patka Etellenben

Elismert **PRIMA** minőségű tordai portland cement, tordai stukkatur és alabastrom gipsz

waggon-tételeiben és detailban előnyös árban kapható: 4227

Kornis Testvéreknel,
Arad, Bulev. Regina Maria No. 13.
Telefonszám 501. és 623.

„Rador“ No. 3078

Dr. COSMUIZA

SZANATORIUMA

Cluj-Kolozsvár, Fellegvár

Belgyógyászati és könnyű idegbetegek részére, különbs tekintettel a légzőszervek megbetegedéseire.

A Szanatórium a Fellegvár tetején fekszik gyönyörű kilátással a gyalui havasokra. — Modern berendezés és diateticus cura. 3495

Ma és mindennap **NAGY** kabaré a „Vadember“-ben Aradon! Szerdán este a közkezdelt **Janikov házaspár** jutalom és búcsuestélye. — Reggel 3-ig jazz-band, parkett-tánc. — Izletes ebédek és italok pontos kiszolgálás mellett kaphatók

Soltész Tibor, Arad, Strada Matei Corvin L szám. :-: Córna, fonal- és műselyem-árak gyári lorakata. :-: Eredeti gyári árak!!!

Különleges gyermekfelvételek, női- és férfi portrét, levelezőlapok, utlevélképek a legmodernebb kivitelben készülnek Bornstein photo-salonjában ARAD, (új Neuman-ház)

Prima csemegezalámi rudvéteknél Pálffy és Lucullus csemegeüzletében, Aradon

Apró hirdetések.

TUDNIVALÓ AZ APRÓHIRDETÉSEK-RŐL: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés ára hétköznap 2 lej 50 bant, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kiírt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket délután 5 óráig vesztetik fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. — A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Házasság.

KÖZÉPKORU intelligens zencértő házias nő némi hozománnyal házasságot kötne 50 éven felüli feltétlenül tisztességes uri emberrel. Kizárólag komoly szándékuak válaszát kérem. „Sorsüldözött” jelűgére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 4263

Alkalmazás.

TIZENÉGY ÉVI gyakorlattal bíró okleveles erdőmérnök uradalomnál, vagy faiparvállalatnál megfelelő alkalmazást keres. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4201

DEUTSCHES Fräulein zu 2 Kindern wird gesucht. Adresse Halász Arad, Bul. Regele Ferdinand 25. 4246

GÉPÉSZ szakképzett lehetőleg nagyobb gyárban állást keres, vidékre is elmegy. Cím Wallinger hirdetőjében Arad. 15073

UTAZONÓT alkalmazók egyet a Regát, egyet Erdély utazására. Kezdek kiképzésben részesülni. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4258

ROSEBB házaspárhoz megbízható gazdasszony és perfect szobaleány kerestetik. Bizonyítványok fizetési igények megjelölésével özv. Goroné Ilia címre küldendők. 4261

EGY ügyes kifutó, ki motor kezelésben jártas felvétetik. Baumann fűszer üzlet Arad 4265

Lakás.

BUTOROZOTT szoba fürdő használattal 2 személy részére 1-ére kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában 4264

LAKÁSOK KIADOK! Butorozott szobák külön bejárattal, konyhasználattal és egy 3 szoba, előszoba, fürdőszoba, zárt folyosóval bérbeadó. Bővebbet „Victoria” irodában Arad Piata Avram Iancu 16. 4267

Vétel és eladás.

ELADO világos hálószoba Arad Str. Cibabirta 30. 4266

EGY balkaros susztergép, egy fűrészmotor és gyorsfűrőgép eladó. Engelhardt és Fiala Páncota. 4210

REUMA szesz, kitűnően bevált szer köszvény, csusz, idegzsába, stb. ellen. Dr. Földes gyógyszerár Arad. 54

LEGJOBB Minden színben pamut, cércsa és flór minőségben 20.—148.— Lejtől. Legjobb és legolcsóbb Gyermek matróz trikók 85.— Lejtől, fürdő dresszek 105.— Lejtől. **BOGYÓA** Gyermek és férfi zoknik 18.— Lejtől. — Rövidáruk, szabékelióképek és kézimunka anyagok legjobb és legolcsóbb beszerzési forrása. Arad Str. Eminescu 13

INTERZIAS mahagoni consul tükör, kézimunka storok, filé, asztalterítő, kézimunka miliók, ékszerek, butorok, márvány mosdó, festmények, hintaszék, szalonok, tükrök, fotelok, dísz tárgyak, cheslon terítők, kis hermelin boa, kis szmirna szőnyegek, gyermekágy, csillárok stb. eladó. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-u.) I em., jobb. 1000

VALODI Berndorff Alpaccaezüst 12 sze mélyes evőeszköz 12.000 lej, 2 ezüst 3 tálas aupsatz 2600 lej, női íróasztal 500 lejért sűrűsösen eladó „Victoria” iroda Arad Piata Avram Iancu 16. 4268

PERZSA és egyéb szőnyeget, butorokat antik tárgyakat, ezüstneműt, fehérneműt kézimunkát, festményeket, dísz tárgyakat bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca.) I em. jobb. 1000

MÉLYEN LESZÁLLITOTT ÁRAK!
Gyapjú férfi öltöny Lej 1470.—
Tennisz férfi öltöny Lej 1450.—
Lenvászon férfi öltöny Lej 1250.—
Selyem-lüster sacco Lej 1250.—
Tennisz férfi nadrág Lej 520.—
Lenvászon férfi nadrág Lej 450.—
Gummi kabátok 850.— Lejtől kezdve.
Billiárd-posztó állandóan raktáron. Nagy posztó raktár. **MUZSAY JÓZSEF** férfi-, fiú- és gyermekruha telepén Aradon, a Városi Színházzal szemben. 4138

53Lej egy méter **finom grenadin** minden színben **Welsz Armin** divatruháiban Arad, Piata Avram Iancu 18. (Szabadság-tér). 4204

BUTORRÁKTÁRAMBÁN ebédők, hálószobák olcsóáron kaphatók Wiegenfeld, Arad Str. Eminescu Deák Ferenc-u.) 6. 3787

VESZEK nyers BORKÖVET és préselt seprőt kisebb és nagyobb mennyiségben. Altmann Samuel Oradea-Mare Sirul Cerbilor 23. 3929

Ezüst tárgyakért ékszerekért, törmelék arany és ezüstért, műfogakért igen magas árakat fizet **KUN JÓZSEF** ékszerész Arad, Bulv. Regina Maria

Oktatás.

KERESK. SZAKOKTATÁS. Könyvelés, gyors- és gépirás stb. Engelnél. Arad Str Brancovici 2. 15073

ANGOLUL legrövidebb időn belül Amerikába utazókat tanít Engel Arad, Str. Brancovici 2. 15073

Különféle.

ASSZONYOK, leányok részére gyorsan és pontosan elsajátítható állandó varró- és szabásati tanfolyam Arad, Strada Eminescu 6. II. em. 2348

BETÁRSULNÉK egy már meglévő biztos jövőjü kereskedelmi vagy ipari vállalathoz 200.000 lej tőkével, ahol mint aktív szerepelhetnék. Megkeresések „Tőke biztosítás” jelűgére Sándor lapirodába. Arad kércetnek. 10991

EZERJÓFÓ GYOMORELIXIR, pártatlan hatású szer gyomor- és bélbántalmak, étvágytalanság, hányinger, fejfájottság, emésztési zavaroknál. Óvakodjunk hasonló nevű és kiállítású hamisításoktól. Dr. Földes gyógyszerár. Arad. 2905

Eladó házak elfog alható lakásokkal legolcsóbban Aradon HAASZ-iroda utján vehetők. Str. Románului 5.

Arany-ezüst tárgyak beváltása legmagasabb áron Aradon a Lutheránus-templom mellett Reiner órás-ékszerésznel.

Ritka alkalmi vétel!

ARADON belvárosban, piactérhez közel lévő gyönyörű uri modern magánház, átvehető 3 szoba, e.-u. fürdőszoba lakással, külön házmesteri lakással, parkírozott udvarral 480 ezer lejért eladó. Megbízott „Uranul” iroda Arad főpostával szemben. 16042

Arad Calea Saguna

(Varjassy Lajos) uccában gazdálkodásra alkalmas ház, átvehető 4 szoba, elő-, fürdőszobás lakással, istállóval, udvar, nagy gyümölcsös kerttel 360.000 lejért eladó. Megbízott „Uranul” iroda Arad főpostával szemben. 16042

Matteine vállalat

poloska és moly irtó **speciálista**
FISCHER OSZKAR
Arad, Str. Bucur 15-17., Eötvös-u.
Elvállal: **butor és falból való kiirtást 8 óra alatt.**

TOZSDEI HIRLAP

a legjobb és legerősebb budapesti napilap.
Megjelenik délutánonként 12-16 oldal terjedelemben. A legeredményesebb hirdetési orgánus. Politika, Közgazdaság, Tőzsde, Színház, Sport- Legpontosabb hírszolgálat a világ minden részéből. Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: BUDAPEST, VI., Vilmos osászár-ut 78. 300

Radio 4284

Készüljünk a kolozsvári országos mintavásárra

4209

Augusztus 31 — Szeptember 15.

TUNGSRAM OPALIT

Már minden szaküzletben kapható.

FUNGSRAM OPALIT !!

385

Brilliánsért, arany- és ezüst törmelékért a „CASA DE CEASURI SI BIJUTERIE” legmagasabb napi árat fizet: **FEINER,** Arad, Str. Bratianu 3. (Weitzer János-u.)

Kérekpárok ujak és használtak, **külső és belső gummik,** valamint az összes szerelési cikkek a legolcsóbban beszerezhetők **Schwartz** műszerésznel, Arad, Str. Brancovici.